

NÁRODNÍ GALERIE PŘEDSTAVUJE PLÁN VÝSTAV 2024

Praha, 31. ledna 2024 – Národní galerie Praha (NGP) představuje plán výstav pro rok 2024. Návštěvníci se mohou těšit, že u nás poprvé uvidí dílo Michelangela a dalších mistrů, a to ve spolupráci s Musée du Louvre. Ve Veletržním paláci se otevře výstava věnovaná tématu solidarity a role umění v době poznamenané konfliktem. Na jaře uvítá palác Kinských netradiční projekt věnovaný fenoménu hokeje. Hlavní událostí podzimní sezóny se stane přehlídka českých umělců v meziválečné Francii. NGP také za podpory Ministerstva kultury chystá českou prezentaci na 60. bienále umění v Benátkách.

Letošní výstavní plán reflektuje koncepci rozvoje instituce, kterou schválilo Ministerstvo kultury, zřizovatel NGP. Koncepce klade mimo jiné důraz na vytvoření bezpečného a stabilního prostředí pro rozvoj uměleckých projektů. Svou dramaturgií se NGP věnuje rozšíření evropského kánonu dějin o české umění. „*Naše dramaturgie do roku 2026 se zaměřuje na témata solidarity, české exilové umění, zastoupení žen v dějinách umění nebo otázky environmentální krize. Kromě toho probíhá digitalizace našich sbírek a věnujeme se strategickým investicím jako je vybudování nového depozitáře v Jinonicích, který NGP naléhavě potřebuje,*“ nastiňuje generální ředitelka Alicja Knast. Klíčové cíle galerie zahrnují rozšíření znalostí o sbírkách prostřednictvím **základního výzkumu** a multidisciplinárních projektů, jejichž výsledky jsou prezentovány formou **publikací a výstav**. Tak jako tomu bylo například u nejúspěšnější loňské výstavy Brandl: Příběh bohéma, která přilákala přes padesát tisíc návštěvníků.

Celkem vloni zavítalo do sbírkových expozic a krátkodobých výstav NGP téměř 434 000 návštěvníků, což je o 15 % více než v roce 2022. Roste i počet členů Klubu přátel, který dosáhl téměř pěti tisíc. Vzdělávací a veřejné programy NGP navštívilo v roce 2023 více než 46 tisíc dětí a dospělých.

Výstavy „Napříč prostorem a časem“

V březnu se ve Veletržním paláci představí skupinová výstava **Žádný pocit netrvá věčně. Sbíрка solidarity ve Skopji**. Ta vychází z unikátní sbírky Musea současného umění ve Skopji, reflektuje pomoc poskytnutou městu po zemětřesení v roce 1963 a přináší pohled na dějiny poválečného moderního umění. Expozice zároveň podněcuje k přemýšlení o historických a současných podobách solidarity a o roli umění v době poznamenané konfliktem, zmarem a nejistotou, ale také soudržností, obnovou a vírou v budoucnost. Což rezonuje s aktuálními světovými i domácími událostmi. Výstavu realizuje NGP ve spolupráci s Muzeem současného umění ve Skopji a Kunsthalle Vídeň.

V dubnu bude veřejnosti znovu zpřístupněn palác Kinských s výstavou **Na led! Hokej a bruslení ve výtvarném umění**. Představí historii bruslení 17. a 18. století v Holandsku a jeho postupný přesun i do české krajiny, kde se stalo nedílnou součástí života v zimě. Mapuje také vývoj hokeje a jeho význam jako součásti národní identity, přičemž prezentuje díla z různých sbírek a aktuální tvorbu inspirovanou tímto sportem. K vidění bude zhruba 100 výtvarných prací napříč médii, jak malby starých mistrů jako Pieter Brueghel II., tak nejvýraznějších reprezentantů českého umění 19. století – Augusta Bedřicha Piepenhagena, Karla Purkyně či Antonína Barvitia. Vedle klasických zpracování tématu v malbě i kresbě

se prezentují i experimentální výtvarné přístupy Jiřího Koláře, Vojtěcha Tittelbacha či Theodora Rotrekla. Devadesátá léta otevřela nové možnosti, které se v umění s hokejovou tematikou projevily zejména kritickým až ironizujícím nadhledem, jak je vidět v dílech Kristofa Kintery, Jiřího Surůvky či Ondřeje Kohouta. Výstavu uzavírají nové práce devíti současných umělců, kteří je vytvořili při příležitosti letošního hokejového mistrovství. Patří mezi ně Jakub Špaňhel, Alena Kotzmannová, Jan Vytiska, Paulina Skavová či Karel Štědrý. Generálním partnerem výstavy, jež vzniká ve spolupráci s agenturou Sport in Art, je Komerční banka.

Na nejprestižnější světové přehlídce umění, **Benátském bienále umění**, se Česká republika letos prezentuje projektem „**Srdce žirafy v zajetí je o dvanáct kilogramů lehčí**“ umělkyně Evy Koťátkové. Tato instalace, vybraná odbornou porotou z 20 přihlášených návrhů pro její aktuálnost a schopnost rezonovat v globálním kontextu, zkoumá československou historii z ekologických a dekoloniálních perspektiv. Po dlouhé době se opět dohromady představí Česká a Slovenská republika, NGP zde spolupracuje se Slovenskou národní galerií. Přehlídka potrvá od 20. dubna do 24. listopadu 2024. Česká část výstavy byla podpořena z Národního plánu obnovy.

V půlce května se ve Valdštejnské jízdárně otevře výstava **Od Michelangela po Callota. Umění grafiky manýrismu**. Ta prezentuje manýrismus jako umělecký styl, jehož rafinovaná elegancie, fantazie a symbolika vynikají právě v grafickém umění. Expozice mapuje vývoj manýristické grafiky, její experimenty a propojení s ostatními formami umění. Návštěvníci uvidí více než dvě stovky exponátů včetně **kresby Michelangela Buonarrotiho**. Grafické práce představí mistři ryteckého umění – Parmigianino, Schiavone, Cornelis Cort, Hendrick Goltzius, Aegidius Sadeler, Jacques Bellange, Jacques Callot a mnozí další. **Výjimečná spolupráce s Musée du Louvre** obsahuje zápůjčku unikátních děl, včetně Michelangelovy kresby, jež **u nás zatím nebyla veřejně vystavena**.

Listopad bude ve Valdštejnské jízdárně patřit výstavě **École de Paris: Umělci z Čech a meziválečná pařížská škola**. Představí jména jako **Georges Kars, Othon Coubine a François Maurice Eberl**, kteří zaznamenali úspěch na pařížské umělecké scéně. **Nabídne dosud neznámá díla** a práce jiných světoznámých umělců včetně **Modiglianiho a Soutina**. Reflektuje charakteristická témata pařížské školy spojená s životem v této meziválečné metropoli a časově se vymezuje vznikem Československa a koncem první republiky.

Jaro roku 2025 by mělo patřit sbírkové expozici **Umění Asie: napříč prostorem a časem**, která se návštěvníkům otevře v Salmovském paláci. Přinese instalace umění z Asie a islámského světa s důrazem na kulturní vztahy s Evropou. Zaměří se na nový přístup ve vnímání asijského umění, odhalí historii jeho sběratelství v českých zemích a téma dekolonizace ve středoevropském prostoru. Multikulturní perspektiva a mezioborová prezentace umožní návštěvníkům pohlédnout na umění bez eurocentrického pohledu a zapojit se do interaktivních prvků, slibujících multisenzorický zážitek. Expozice otevírá dialog mezi starší a moderní uměleckou tradicí a propojení výtvarného umění napříč různými obory.

V rámci projektu **Surrealismus 100: Praha, Tartu a jiné příběhy** NGP také představí **český surrealismus v Estonsku**. Letos si připomínáme sté výročí vydání Prvního manifestu surrealismu. Praha, kam se výstava přesune v rozšířené podobě v roce 2026, byla hned po Paříži druhým významným centrem tohoto směru. Český surrealismus bude prezentován od jeho založení až po sametovou

revoluci, vystavena budou díla Toyen, Štírského, Makovského, Istlera, Medka, Medkové, Švankmajera a dalších umělců.

Kromě výstavních projektů se bude NGP věnovat i řadě dalších zásadních činností: vědecké a ediční práci, digitalizaci sbírek a rozvoji investičních projektů. Ze strategických investic jde především o **Centrum péče o sbírky v Jinonicích, budoucí nový depozitář NGP**. V tomto roce je cílem získat stavební povolení a připravovat dokumentaci pro provedení stavby a výběr zhotovitele. Zahájení stavby depozitáře se předpokládá v roce 2026. Letos také proběhne **projektová příprava na 1. etapu rekonstrukce výstavních prostor paláce Kinských**. K plánovaným investicím patří **modernizace chladicího systému a osvětlení Veletržního paláce**. Pro bienále umění byl dočasně upraven a zastřešen československý pavilon v Benátkách, jehož rekonstrukce bude pokračovat do začátku roku 2026.

Kontakt

Jana Holcová

Tisková mluvčí

+420 777 748 089

jana.holcova@ngprague.cz

Informace

tisk@ngprague.cz

www.ngprague.cz

Sledujte nás

[f](#) Národní galerie Praha

[f](#) Národní galerie Praha dětem

[@](#) ngprague #ngprague

Generální partner

Komerční banka

Za podpory

Ministerstvo kultury České republiky

Národní plán obnovy

Generální mediální partner

Česká televize

ANOTACE K VÝSTAVÁM

Žádný pocit netrvá věčně. Sbírka solidarity ve Skopji

No Feeling Is Final. The Skopje Solidarity Collection

Místo konání: Veletržní palác, 1.p. Východní křídlo

Termín: 22. 3. 2024 – 29. 9. 2024

Autor: What, How & for Whom / WHW (Ivet Ćurlin, Nataša Ilić and Sabina Sabolović)

Kurátor: Radoslav Ištok

Ve spolupráci s Kunsthalle Wien a MoCA Skopje

Mezinárodní skupinová výstava “Žádný pocit netrvá věčně. Sbírka solidarity ve Skopji” vychází z jedinečné sbírky Musea současného umění (MoCA) ve Skopji a z jejího historického a politického kontextu. Po ničivém zemětřesení, které zasáhlo Skopji v létě 1963, se jako projev mezinárodní solidarity vzedmula vlna pomoci s obnovou zničeného města. V rámci obnovy města se také rozhodlo o zřízení muzea současného umění a umělci z celého světa darovali svá díla do sbírky muzea. Sbírkou MoCA tak lze vnímat jako časovou kapsli pozdního modernismu napříč železnou oponou, protože sbírka zahrnuje jak díla známých umělců západního kánonu, tak umělců z tehdejšího východního bloku – včetně Československa – a umělců z tehdejšího třetího světa neboli globálního Jihu. Výstava proběhla v roce 2023 v Kunsthalle Vídeň, v NGP se představí v upravené verzi rozšířené hlavně o dary jak československých umělců, tak i dar děl klasické moderny samotné Národní galerie v Praze.

Čtyři současní umělci a umělkyně a dvě umělecká dua – Jesper Alvaer & Isabela Grosseová (Praha a Kvænangen), Brook Andrew (Medellín a Melbourne), Yane Calovski & Hristina Ivanoska (Skopje a Berlín), Siniša Ilić (Bělehrad), Iman Issa (Vídeň a Berlín), a Gülsün Karamustafa (Istanbul a Berlín) – byli přizváni aby vybrali díla ze sbírky MoCA rezonující s jejich vlastní tvorbou. Současní umělci a umělkyně tak vytvořili subjektivní expozice – s výběrem kolem deseti historických děl doplněných jejich vlastními díly, – které poskytují osobité sondy do sbírky skrz pohled současných umělců. Tyto umělecky pojednané expozice, z nichž každá je ztvárněná vlastním, umělci navrženým architektonickým způsobem, rozvíjejí páteř výstavy s historickými díly vybranými kurátorkami a kurátorem výstavy a archivním materiálem, včetně modelů ikonických staveb a modelu hlavního plánu centra města navrženého japonským architektem Kenzo Tange. Mediální obraz přírodní katastrofy a následné obnovy města výstava zprostředkovává skrz v té

době nastupující televizní vysílání. Součástí výstavy je také nová série fotografií fotografky Elfie Semotan (Viedeň a Jennersdorf) dokumentující současnou Skopji a její proměny včetně výstavních prostor a depozitáře MoCA.

Výstava nabízí nový pohled na dějiny poválečného moderního umění skrze jedinečnou sbírku. Poskytuje tak alternativu k zažitým sbírkovým expozicím, včetně nově otevřené (od května 2023) expozice *1939–2021: Konec černobílé doby*. Ve srovnání s touto expozicí výstava umožňuje vystavení československého umění šedesátých let v mezinárodním kontextu. Výstava je také pozvánkou k přemýšlení o historických a současných podobách solidarity a roli umění v době poznačené konfliktem, zmarem a nejistotou, ale také soudržností, obnovou a vizí nadějně budoucnosti.

Na led!

Hokej a bruslení v obrazech

Místo konání: Palác Kinských, Staroměstské náměstí 1/3, 1. patro

Termín: 26. dubna – 27. října 2024

Kurátor: Anna Strnadlová

Odborná spolupráce: Petra Kolářová, Olga Kotková, Blanka Kubíková, Michal Novotný, Petr Volf

Ve spolupráci s: Sport in Art, generálním partnerem výstavy je Komerční banka.

Národní galerie představuje výstavu, která otevírá téma bruslení a hokeje ve výtvarném umění. Od bruslení na zamrzlých kanálech, jezerech a řekách v Holandsku 17. a 18. století se tato společenská zábava přesunula i do českých krajín a do Prahy, a stala se běžnou součástí zimy pro všechny vrstvy obyvatel. V počátku 20. století se už začal hrát skutečný hokej, začaly se stavět první zimní stadiony a tento sport začal být vnímán jako součást národní identity. A postupně si našel své místo i jako téma v umění, pro některé výtvarníky se stal i volným polem pro výtvarné experimenty. Výstava představí řadu zajímavých děl ze soukromých i institucionálních sbírek, ale i díla současných umělců, z nichž některá vznikla přímo k příležitosti tohoto hokejového mistrovství. Otevírá tím téma, které dosud nebylo komplexněji zpracováno ani prezentováno a zve širokou veřejnost k prozkoumání odrazů tohoto pro Čechy zásadního sportu v umění. K výstavě vychází český a anglický katalog.

Obsah expozice:

Výstava představí cca 100 výtvarných prací napříč médii. K vidění budou jak malby starých mistrů jako Pieter Brueghel II. či Norbert Grund, tak nejvýraznějších reprezentantů českého umění 19. století – Augusta Bedřicha Piepenhagen, Karla Purkyně, či Antonína Barvitia. Představí se i (nejen) pražská kluziště T. F. Šimona, Otakara Nejedlého, či Karla Holana. Kresby Marcela Niederleho pak již vtáhnou diváky do světa hokeje a prvních velkých utkání a vítězství, fotografie připomenou stavbu prvního zimního stadionu na Štvanici a mnohé hokejové okamžiky. Vedle klasických zpracování tématu v malbě i kresbě se prezentují i experimentální

výtvarné přístupy Jiřího Koláře, Vojtěcha Tittelbacha či Theodora Rotrekla. Devadesátá léta pak, kromě fenomenálního úspěchu v Naganu, otevírají nové možnosti, které se v umění na hokejové téma projevují zejména kritickým až ironizujícím nadhledem, jak je vidět v dílech Krištofa Kintery, Jiřího Surůvky či Ondřeje Kohouta. Výstavu uzavírají práce devíti současných umělců, kteří při příležitosti letošního hokejového mistrovství vytvořili na téma hokeje nová díla. Patří mezi ně Jakub Špaňhel, Alena Kotzmannová, Jan Vytiska, Paulina Skavová či Karel Štědrý.

FILOMENA BORECKÁ – Dech tichých myšlenek

Místo konání: Veletržní palác

Termín: 22. března 2024 – 8. září 2024

Kurátorka: Adriana Šmejkalová

Filomena Borecká, česká umělkyně, žijící v Paříži, se dlouhodobě věnuje zkoumání dechu a jeho sdílení. Vyjadřuje se zejména prostřednictvím kresby, která jí poskytuje možnost bezprostředního zachycení okamžiku a autentického zážitku. Své kresby nechává ožívat na zdech galerií, kde jejich linie organicky prorůstají výstavním prostorem. Pro Národní galerii umělkyně vytvoří dílo in-situ, velkoformátovou abstraktní kresbu zachycující „vnitřní krajinu“ nesenou dechem. Umožní tak divákům se ocitnout přímo uprostřed aktu stvoření.

Filomena Borecká s oblibou překračuje hranice jednoho oboru a pracuje sakustikou. Pozoruhodný je její multimediální projekt *Banky dechu – Phrenos* (2011), objekt z recyklovaného plátna létajícího balónu, který počítá s účastí návštěvníků galerie. Autorka tímto způsobem poukazuje na vzájemnou propojenost bytostí skrze dech. „*Nádech a výdech nemají individuální hranice a jsou neustále sdíleny s okolím.*“, upřesňuje umělkyně, zkoumající ve svém díle motivy pospolitosti a vzájemnosti.

Od Michelangela po Callota. Umění grafiky manýrismu

Místo konání: Valdštejnská jízdárna, 17. 5. – 11. 8. 2024

Národní galerie Praha ve spolupráci s Musée du Louvre

Hlavní kurátoři: Xavier Salmon, Musée du Louvre, Alena Volrábová, Národní galerie Praha

Odborné kurátorky: Blanka Kubíková, Alena Volrábová

Již několik let připravuje Národní galerie v Praze společně s Musée du Louvre dva výstavní projekty zaměřené na umění grafiky v 16. století, kdy se prosadil umělecký proud manýrismus. V letošním roce se v Národní galerii v Praze

uskuteční první zobou výstav, která představí výběr více než dvou stovek vynikajících rytin a leptů, kreseb, maleb, šperků a jiných předmětů uměleckého řemesla, které mapují proměny manýristického grafického umění, jeho experimenty a originalitu, ale i provázanost s ostatními druhy umění. Vypovídají také o jeho roli v umělecké výměně mezi Itálií a ostatními evropskými zeměmi.

Manýrismus se zrodil v Itálii z výtvarného jazyka vrcholné renesance a záhy se stal stylem mezinárodním. Vyznačuje se rafinovanou elegancí, bohatou fantazií a zálibou v symbolech a skrytých významech. Grafika coby moderní informační médium, sehrála v jeho rychlém rozšíření mimořádnou roli, navíc se v tomto období plně emancipovala jako výtvarný obor a dosáhla technické i umělecké dokonalosti. S klíčovými díly Michelangela, Raffaela, Giulia Romana i nádhernou výzdobou francouzského královského sídla ve Fontainebleau se lidé seznamovali především prostřednictvím grafických listů.

Díky úzké spolupráci s grafickou sbírkou Musée du Louvre se výstava těší mimořádně štědré zápůjčce z tohoto významného muzea, především ze vzácné kolekce, kterou sem věnoval proslulý sběratel umění Edmond de Rothschild. Některá z těchto děl nebyla dosud nikdy veřejně vystavena. Zcela unikátní bude příležitost prohlédnout si kresbu Michelangela Buonarrotiho. Budou představena díla podle Raffaela, Jana Brueghela, Hanse von Aachen či Bartholomea Sprangera a řady jiných velkých umělců. Vystaveny budou grafické práce mnohých mistrů ryteckého umění, jako byl Parmigianino, Schiavone, Cornelis Cort, Hendrick Goltzius, Aegidius Sadeler, Jacques Bellange, Jacques Callot a mnozí další. Grafiky a kresby nejsou dlouhodobě vystavovány kvůli křehkosti a citlivosti. Jejich představení veřejnosti je vždy výjimečnou událostí, zvláště jde-li o díla tak významných mistrů.

Exponáty z Národní galerie Praha a z Musée du Louvre doplní cenná díla zapůjčená z Bibliothèque nationale de France, vídeňské Albertiny, z Kunsthistorisches Museum ve Vídni, z amsterdamského Rijksmuseum, Pinacoteca Nazionale di Siena, Státního oblastního archivu v Plzni – pracoviště Klášter, Uměleckoprůmyslového musea v Praze, Moravské galerie v Brně, Národní knihovny ČR, Národního muzea, Sbírek Pražského hradu, Královské kanonie premonstrátů na Strahově, Regionálního muzea v Chrudimi, Národního památkového ústavu a dalších institucí i soukromých sbírek.

Druhá výstava se uskuteční v Louvru na jaře v roce 2025 a bude zaměřena na zážitek z přírody na dvoře Rudolfa II.

École de Paris: Umělci z Čech a meziválečná pařížská škola

Místo konání: Valdštejnská jízdárna

Termín: 7. listopadu 2024 – 2. března 2025

Kurátorka: Anna Pravdová

Řekne-li se „čeští umělci v meziválečné Francii“, každému se dnes vybaví především jména František Kupka, Josef Šíma, Jindřich Štyrský a Toyen. Řeklo-li se totéž uměnímilovnému Pařížanovi dvacátých let, vybavil si vprvé radě jména

Georges Kars, Othon Coubine a François Zdenek nebo François Maurice Eberl. Právě oni se dokázali nejvíce prosadit na pařížské meziválečné umělecké scéně, jejich díla se objevovala v prestižních galeriích a na stránkách výtvarných časopisů a byli součástí kosmopolitního uskupení umělců usazených především na Montmartru a Montparnassu, označovaného jako pařížská škola.

Projekt se proto pokusí zmapovat Karsovu, Kubínovu a Eberlovu pozici v pařížském uměleckém provozu a připomenout jejich účast na výtvarných salonech a kolektivních výstavách. Vedle řady dosud neznámých děl od těchto tří autorů, která budou tvořit jádro výstavy, ukáže také obrazy Aléna Diviše, Edity Hiršové a světově známých autorů jako Amedeo Modigliani, Chaim Soutine, Jules Pascin, Fujita či Chana Orloff.

Pro pařížskou školu je charakteristické míšení stylů i jistá stylová hybridita způsobená právě oním kosmopolitním prostředím, v němž díla vznikala, umožněným auru meziválečné Paříže jakožto uměleckého centra moderních uměleckých proudů. Nesporné však je, že společenský kontext, v němž tito umělci žili a tvořili, generoval v jejich tvorbě příbuzná témata: k charakteristickým námětům patřily portréty současníků, v civilu či v různých kostýmech, včetně jejich obchodních zástupců a galeristů, městské krajiny, výjevy z pouličního života chudinských čtvrtí Paříže, modelky, prostitutky, scény z kabaretů a cirkusů, pohledy do ateliérů, kaváren, zábavních podniků aj. – tedy soudobý život meziválečné Paříže. Stěmto tématy se tedy budeme na výstavě setkávat především. Vedle toho budou ale bohatě zastoupeny i Coubinovy krajiny z jižní Francie a vůbec poprvé bude přestaven soubor děl O. Coubina, která do své sbírky získal bratr Gertrudy Steinové Leo Stein.

Český surrealismus v Estonsku v rámci projektu

Surrealismus 100: Praha, Tartu a jiné příběhy

Kurátorka české expozice: Anna Pravdová

Kurátorky celého projektu: Joanna Hoffmann, Krystlin Liier, Anna Pravdová

V roce 2024 bude celý svět slavit sté výročí vydání Prvního manifestu surrealismu, který je považován za "zakladatelský" akt surrealistického hnutí, které sice není výtvarným směrem, ale vneslo do výtvarného umění zcela nové přístupy i nové výtvarné techniky. Praha byla hned po Paříži druhým významným centrem, kde byla založena surrealistická skupina a hnutí zde mělo velice živou a osobitou odezvu, která de facto trvá dodnes. Výstava představí český surrealismus od jeho založení první generací českých surrealistů (Toyen, Štyrský, Makovský), před druhou válečnou generací a generací 50-let (Istler, Tikal, Zivř, Medek, Medková, Fára), generaci skupiny shromážděné kolem Vratislava Effenbergera (Švankmajer, Švankmajerová, Nádvorníková, Stejskal,...), po činnost skupiny po sametové revoluci. Ukáže jaká témata byla pro český surrealismus charakteristická a zaměří se na tvůrčí mezigenerační dialogy. Do Prahy se výstava přesune v rozšířené podobě v roce 2026.

Nová expozice Sbírký umění Asie

Umění Asie: napříč prostorem a časem

Místo konání: Národní galerie v Praze, Salmovský palác

Termín zahájení: 24. 4. 2025

Hlavní kurátorka: Markéta Hánová

Kurátorky: Lenka Gyaltsso, Zdenka Klimtová, Eva Lukášová, Michaela Pejčochová,
Kristýna Rendlová, Jana Ryndová

Odborná spolupráce: Anna Chmelová, Jana Klímová

Po 25 letech od otevření stálé expozice asijských sbírek Národní galerie v Praze v zámku Zbraslav (1998–2009), její redukované podoby v paláci Kinských (2010–2018) a expozičním formátu quasi otevřeného depozitáře ve Veletržním paláci (2018–2024), vznikne nová koncepce prezentace Sbírký umění Asie tentokrát v Salmovském paláci na Hradčanském náměstí v Praze. Otevírá se tak příležitost zhodnotit část kulturního dědictví spravovaného Národní galerií v Praze v souladu se současnými poznatky a přístupy k dějinám umění asijských kultur jak ve výstavním, tak publikačním výstupu.

Nová expozice představí umění Asie a islámského světa ze sbírek NGP tematickými přesahy ke kulturním vztahům se střední Evropou. Koncepce je rozložena do tematických kapitol, které tvoří dva větší celky. Úvodní část expozice představí České země ve vztahu k Asii na poli sběratelství a výtvarného umění. Přibližuje jak recepcí asijského umění v české kultuře a asijské inspirace v českém výtvarném umění v kontextu evropského orientalismu a koloniální politiky, tak historii sběratelství od 16. do 20. století. Uvádí přitom nejenom významné umělce, sběratele a badatele, ale také hlavní výstavy a obchody s asijským zbožím od poslední třetiny 19. století do poloviny 20. století, kdy vznikla oficiální sbírka asijského umění v NGP. Nosným tématem bude také odhalení sběratelské provenience, jež informuje o způsobech akvizice děl do sbírek NGP. Druhá část expozice představuje Asijské umění v souvislostech na vybraných dílech z fondu Sbírký umění Asie NGP v rozpětí takřka 3500 let, od 13. století př. n. l. do 21. století. Vedle sbírkové provenience přibližuje jejich umělecko-historický kontext spojený primárně s islámskou, indickou, tibetskou, čínskou a japonskou kulturní oblastí a tematické okruhy souvisejících s duchovní tradicí, písmem a kaligrafií, ornamentem a dekorem, světem lidí a přírody.

V souvislosti se současným uplatněním postkoloniálních studií v muzejní praxi je nutné kriticky reflektovat dosavadní poznatky o sbírkovém fondu v kulturně-historickém kontextu. Expozice otevírá globální přístup ve výkladu dějin umění, jež propojuje situace napříč časem a současně dílčími kulturními oblastmi Asie a islámského světa, a de facto oponuje eurocentrismu a homogenizované vizi Evropy ve výkladu dějin umění. Jedním z cílů je tedy přiblížit kromě charakteristiky jednotlivých výtvarných kultur také kulturní kontext vzniku jednotlivých děl v původní lokaci včetně jejich primárního účelu a funkce. Otevíráme tím prostor pro multikulturní přístup jako jeden z aktuálních úkolů muzejních institucí v rámci procesu dekolonizace muzejní praxe, a to pomocí kurátorského výkladu a instalací děl v expozici včetně architektonického řešení, které se snaží překlenout eurocentrické stereotypy a současně zahrnout asijské vnímání a interpretaci. Expozice chce nabídnout nové pohledy na asijské umění tuzemskému publiku,

včetně komunit původem z asijských zemí, a současně oslovit zahraniční návštěvníky, mimo jiné zájemce z Asie. Součástí expozice jsou audiovizuální a interaktivní edukační prvky, haptická stezka a lektorský ateliér.

PREZENTACE V ZAHRANIČÍ

Benátky Bienále umění v Benátkách 2024

Česko bude reprezentovat Eva Kořátková v autorském týmu s kurátorkou Hanou Janečkovou.

Na nejprestižnější přehlídce umění na světě bude letos reprezentovat Českou republiku kolaborativní projekt Evy Kořátkové *Srdce žirafy v zajetí je o dvanáct kilogramů lehčí*. Společně s ní bude na instalaci spolupracovat kurátorka Hana Janečková a také umělkyně a skladatelka Himali Singh Soin a skladatel David Tappeser a kolektivy dětí a seniorů, které přispěly svým příběhy. Jedna z mezinárodně nejznámějších českých umělekyní se do Benátek vrátí po jedenácti letech, kdy v roce 2013 představila svoji práci na výstavě v hlavním pavilonu.

Srdce žirafy v zajetí je o dvanáct kilogramů lehčí pracuje s příběhem skutečné žirafy pojmenované Lenka dovezené do Prahy v roce 1954 z Keni jako první žirafy v československém ZOO. Na námětu zkoumá způsoby jakými se setkáváme, díváme se a učíme o zvířatech a současně kritizuje hierarchie, násilí i vytěžování přírody, které je často součástí těchto procesů. Prostřednictvím transformativní edukativní umělecké instalace projekt znovuožívá příběh Lenky a navrhuje nový způsob vztahování se ke zvířatům a proměnu vztahů mezi lidskými institucemi a přírodním světem. Na interpretaci příběhu Lenky spolupracovala Kořátková i s dětskými a seniorskými kolektivy po celé České republice i v zahraničí a s kolektivem Gesturing Towards Decolonial Futures, který vnáší do projektu roli dekoloniální pedagogiky. Jejich hlas společně s celou instalací vytváří kolektivní tělo, jako místo spolupráce a sdílení založené na emocích, prožívání a vztazích.

Srdce žirafy v zajetí je o dvanáct kilogramů lehčí také zapadá do motivu chystaného bienále: Stranieri Ovunque - Foreigners Everywhere, tedy Cizinci všude. Hlavní přehlídka je připravená kurátorem Adrianem Pedrosou a zaměří se jak na současnou migrační krizi ale i na různé pocity a polohy jinakosti a odcizení které prožíváme i v rámci nám známého prostředí.

Mezinárodní přehlídka současného umění se bude konat od 20. dubna do 24. listopadu 2024. Instalace Evy Kořátkové bude prezentována v provizorně otevřeném československém pavilonu v Giardini. Český a slovenský pavilon bude pro letošní prezentaci na bienále dočasně zastřešen, tak aby jej mohly obě země dle vzájemné domluvy využít pro prezentaci na této významné mezinárodní události. Celková rekonstrukce objektu proběhne do začátku roku 2026.

Slovenskou stranu bude na bienále prezentovat instalace Oty Hudce, který bude pracovat s místně specifickým prostorem pavilonu, kterou s ním připravila Slovenská národní galerie společně s kurátorkou Lydií Pribyšovou. Komisařem českého pavilonu je ředitel Sbírky umění po roce 1945 Michal Novotný.
